

เอกสารประกอบการเรียน

วิชาคณิตศาสตร์ก้าวหน้า 1 (ค23203)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สอนโดย
ครูทวีศักดิ์ สุทธิบัญญาภรณ์

ชื่อ-นามสกุล..... ม.3/..... เลขที่.....

โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ผลการเรียนรู้

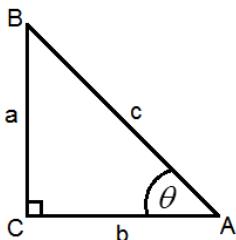
รายวิชาคณิตศาสตร์ก้าวหน้า 1 รหัสวิชา ค23203 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

1. หาค่าของไซน์(sine), โคไซน์(cosine), แทนเจนต์(tangent), โคเซคแคนต์(cosecant), เชคแคนต์(secant), โคแทนเจนต์(cotangent) จากสามเหลี่ยมมุมฉากได้
2. นำค่าไซน์(sine), โคไซน์(cosine), แทนเจนต์(tangent), โคเซคแคนต์(cosecant), เชคแคนต์(secant), โคแทนเจนต์(cotangent) ของมุม 30° , 45° , 60° ไปประยุกต์และแก้ปัญหาได้
3. สามารถเปลี่ยนหน่วยของมุมจากองศาเป็นเรเดียน และเรเดียนเป็นองศาได้
4. หาค่าของไซน์(sine), โคไซน์(cosine), แทนเจนต์(tangent) จากราดใหญ่ 1 หน่วย ได้
5. หาค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติ ที่มีมุมน้อยกว่า 0° ได้
6. หาค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติ ที่มีมุมต่างๆ เป็นหน่วยของศาได้
7. หาค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติ ที่มีมุมต่างๆ เป็นหน่วยเรเดียนได้
8. แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับฟังก์ชันตรีโกณมิติได้

รวม 8 ผลการเรียนรู้

ตรีโกณมิติเบื้องต้น

ตรีโกณมิติ เป็นการศึกษาฐานรากของความสัมพันธ์ทางค่าอัตราส่วนของความยาวแต่ละด้านจากฐานรากของมุมจาก ดังนี้

- a เรียกว่า ด้านตรงข้ามมุม θ
- b เรียกว่า ด้านประชิดมุม θ
- c เรียกว่า ด้านตรงข้ามมุมฉาก

สัญลักษณ์แทนมุม

1. θ อ่านว่า ทีดา หรือ เช็ดา
2. β อ่านว่า เปต้า
3. α อ่านว่า อัลฟ่า
4. γ อ่านว่า แคมมา

พังก์ชันตรีโกณมิติ มี ดังนี้

1. sine (ไซน์)
2. cosine (โคไซน์)
3. tangent (แทนเจนต์)
4. cosecant (โคเชคแคนต์)
5. secant (เชคแคนต์)
6. cotangent (โคแทนเจนต์)

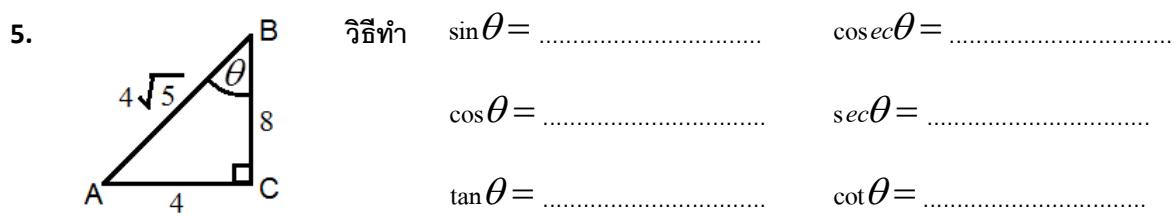
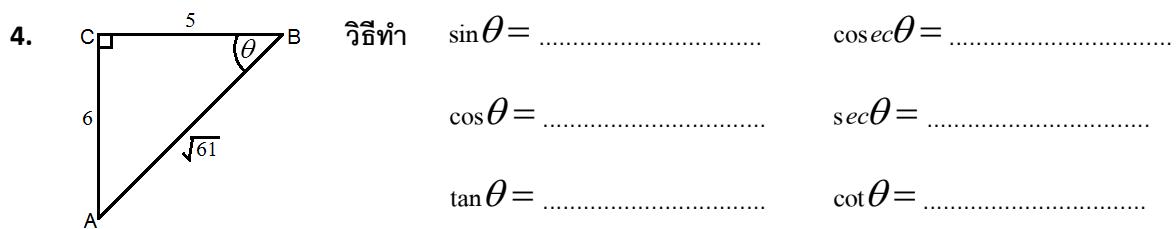
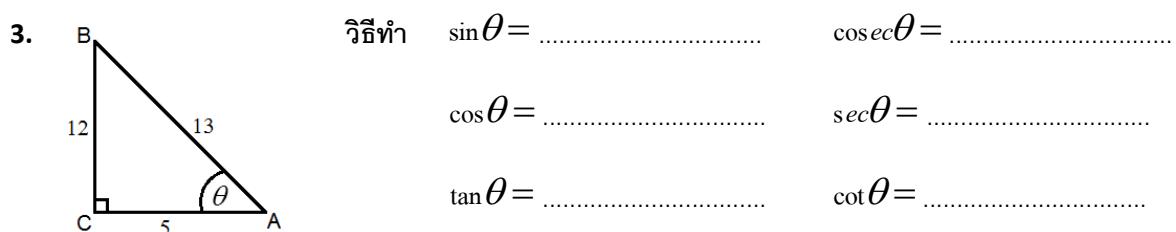
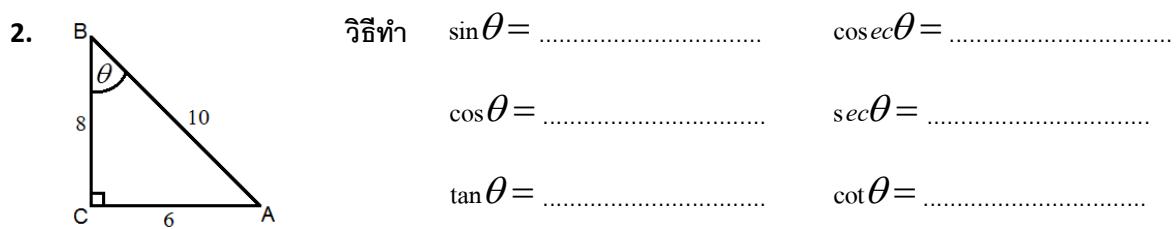
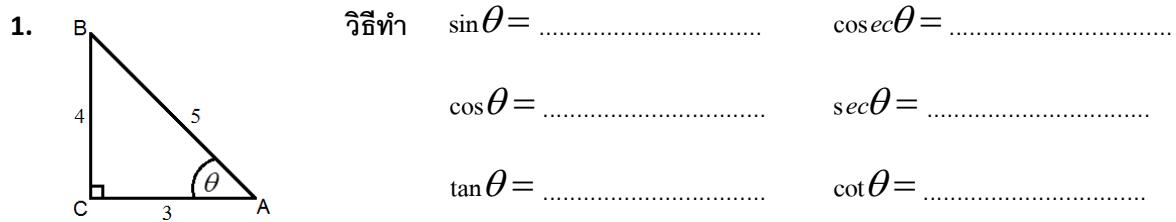
สูตร ตรีโกณมิติ

1. $\sin \theta = \frac{\text{ข้าง}}{\text{斜}} = \frac{\text{ข้าง}}{\text{斜}}$
 2. $\cos \theta = \frac{\text{底}}{\text{斜}} = \frac{\text{底}}{\text{斜}}$
 3. $\tan \theta = \frac{\text{ข้าง}}{\text{底}} = \frac{\text{ข้าง}}{\text{底}}$
- หมายเหตุ : $\tan \theta = \frac{\sin \theta}{\cos \theta}$

สูตร ส่วนกลับของตรีโกณมิติ

1. $\csc \theta = \frac{1}{\sin \theta} = \frac{\text{斜}}{\text{ข้าง}}$
2. $\sec \theta = \frac{1}{\cos \theta} = \frac{\text{斜}}{\text{底}}$
3. $\cot \theta = \frac{1}{\tan \theta} = \frac{\text{底}}{\text{ข้าง}}$

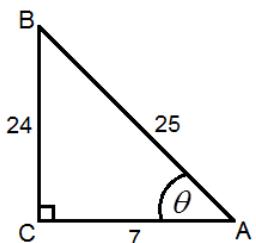
ตัวอย่างที่ 1 จงหาค่าของฟังก์ชันตรีгонมิติต่างๆ จากรูปด้านใน

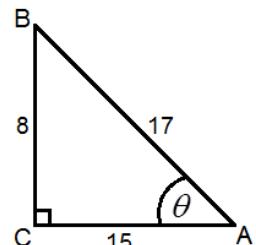
ใบงานที่ 1

จงหาค่าฟังก์ชันของ $\sin\theta$, $\cos\theta$, $\tan\theta$, $\cosec\theta$, $\sec\theta$, $\cot\theta$ จากรูปต่อไปนี้

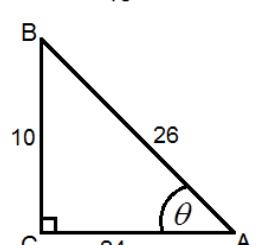
1.

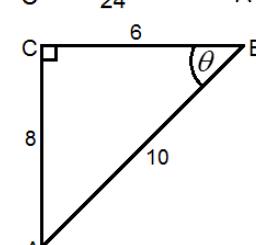
2.

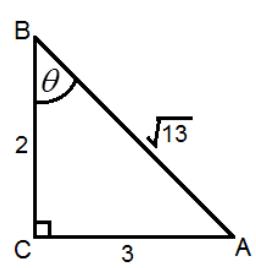
3.

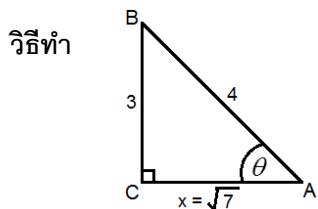
4.

5.

ตัวอย่างที่ 2 กำหนดให้ $\sin \theta = \frac{3}{4}$ จงหาค่าของ $\cot^2 \theta$

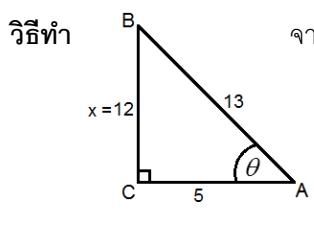

จากกฎ $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x = \dots$

ดังนั้น $\cot^2 \theta = \left(-\right)^2 = \dots$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 3 กำหนดให้ $\sec \theta = \frac{13}{5}$ จงหาค่าของ $\sin \theta + \cos \theta$

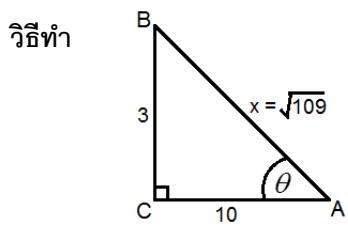

จากกฎ $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x = \dots$

ดังนั้น $\sin \theta + \cos \theta = \dots$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 4 กำหนดให้ $\tan \theta = 0.3$ จงหาค่าของ $\cosec^2 \theta - \cos^2 \theta$

จากกฎ $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x^2 = \dots$
 $x = \dots$

ดังนั้น $\cosec^2 \theta - \cos^2 \theta = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ

ใบงานที่ 2

จงแสดงวิธีทำแก้โจทย์ปัญหาต่อไปนี้

1. กำหนดให้ $\sin \theta = \frac{5}{6}$ จงหาค่าของ $\cosec \theta + \sec \theta$
2. กำหนดให้ $\cos \theta = \frac{3}{5}$ จงหาค่าของ $\sin^2 \theta + \cos^2 \theta$
3. กำหนดให้ $\cosec \beta = \frac{25}{7}$ จงหาค่าของ $8\sec \beta - 14\cot \beta$
4. กำหนดให้ $\sec \beta = \frac{3}{2}$ จงหาค่าของ $\cosec^2 \beta - \cot^2 \beta$
5. กำหนดให้ $\tan \alpha = \frac{8}{15}$ จงหาค่าของ $\sec \alpha - \cosec \alpha$
6. กำหนดให้ $\cot \alpha = 0.5$ จงหาค่าของ $2\sin \alpha \cdot \cos \alpha$
7. กำหนดให้ $\sin \gamma = 0.12$ จงหาค่าของ $\tan^2 \gamma \cdot \cos^2 \gamma$
8. กำหนดให้ $\tan \gamma = 1.5$ จงหาค่าของ $\sin \gamma \cdot \cos \gamma + \cosec \gamma \cdot \sec \gamma$
9. กำหนดให้ $\sin \theta = \frac{5}{13}$ จงหาค่าของ $12 \cos \theta \cot \theta$
10. กำหนดให้ $\cos \theta = \frac{24}{25}$ จงหาค่าของ $10\sin \theta \cos \theta$

หน่วยของมุม

$$\pi \text{ เรเดียน} = 180^\circ$$

$$2\pi \text{ เรเดียน} = 360^\circ$$

$$\frac{\pi}{2} \text{ เรเดียน} = 90^\circ$$

$$\frac{3\pi}{2} \text{ เรเดียน} = 270^\circ$$

$$\frac{\pi}{6} \text{ เรเดียน} = 30^\circ$$

$$\frac{\pi}{4} \text{ เรเดียน} = 45^\circ$$

$$\frac{\pi}{3} \text{ เรเดียน} = 60^\circ$$

ตารางค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติ มุม $30^\circ, 45^\circ, 60^\circ$

θ	30°	45°	60°
$\sin \theta$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$
$\cos \theta$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$
$\tan \theta$	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	1	$\sqrt{3}$

$\csc \theta$	2	$\sqrt{2}$	$\frac{2}{\sqrt{3}}$
$\sec \theta$	$\frac{2}{\sqrt{3}}$	$\sqrt{2}$	2
$\cot \theta$	$\sqrt{3}$	1	$\frac{1}{\sqrt{3}}$

ตัวอย่างที่ 5 จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณมิติต่อไปนี้

1. $12 \cos 45^\circ \sin 30^\circ \cot 45^\circ$

วิธีทำ $12 \cos 45^\circ \sin 30^\circ \cot 45^\circ = \dots$

$= \dots$

ตอบ \dots

2. $6 \sin^2 60^\circ \sec^2 45^\circ \cos 60^\circ$

วิธีทำ $6 \sin^2 60^\circ \sec^2 45^\circ \cos 60^\circ = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ \dots

3. $24 \operatorname{cosec} 60^\circ (\sec 30^\circ + \cot 30^\circ)$

วิธีทำ $24 \operatorname{cosec} 60^\circ (\sec 30^\circ + \cot 30^\circ) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ \dots

4. $\operatorname{cosec} 45^\circ (\sec 45^\circ + \tan 45^\circ)$

วิธีทำ $\operatorname{cosec} 45^\circ (\sec 45^\circ + \tan 45^\circ) = \dots$

$= \dots$

ตอบ \dots

5. $\cot^2 60^\circ - 4 \cosec^2 30^\circ$

วิธีทำ $\cot^2 60^\circ - 4 \cosec^2 30^\circ = \dots$

= ...

= ...

= ...

ตอบ
.....

6. $\sin^2 30^\circ + 8 \cot^2 60^\circ - \cot 45^\circ$

วิธีทำ $\sin^2 30^\circ + 8 \cot^2 60^\circ - \cot 45^\circ = \dots$

= ...

= ...

= ...

ตอบ
.....

7. $\cos^2 60^\circ + 24 \sin 30^\circ - 6 \cot^2 30^\circ$

วิธีทำ $\cos^2 60^\circ + 24 \sin 30^\circ - 6 \cot^2 30^\circ = \dots$

= ...

= ...

= ...

ตอบ
.....

~ 10 ~

8. $(\sec^2 45^\circ + 1)(\csc^2 45^\circ - 1)$

วิธีทำ $(\sec^2 45^\circ + 1)(\csc^2 45^\circ - 1) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

9. $(\cosec^2 60^\circ - 1)(\tan^2 60^\circ + 1)$

วิธีทำ $(\cosec^2 60^\circ - 1)(\tan^2 60^\circ + 1) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

10. $(\cosec 30^\circ + \sec 60^\circ)^2 (\cot^2 60^\circ \tan^2 30^\circ)$

วิธีทำ $(\cosec 30^\circ + \sec 60^\circ)^2 (\cot^2 60^\circ \tan^2 30^\circ) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

11. $(\sin^2 30^\circ + \cos^2 30^\circ)(\cosec^2 60^\circ + \sec^2 60^\circ)$

วิธีทำ $(\sin^2 30^\circ + \cos^2 30^\circ)(\cosec^2 60^\circ + \sec^2 60^\circ) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

12. $12 \sin^2 45^\circ \cos^2 60^\circ (\sec^2 60^\circ - 4)$

วิธีทำ $12 \sin^2 45^\circ \cos^2 60^\circ (\sec^2 60^\circ - 4) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

13. $4\sqrt{3} \operatorname{cosec} 60^\circ (\sec^2 30^\circ + \cot 30^\circ)$

วิธีทำ $4\sqrt{3} \operatorname{cosec} 60^\circ (\sec^2 30^\circ + \cot 30^\circ) = \dots$

$= \dots$

$= \dots$

$= \dots$

ตอบ
.....

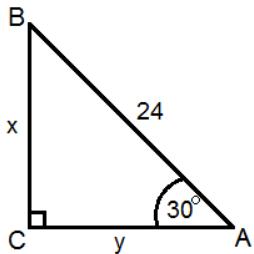
ใบงานที่ 3

จงแสดงวิธีทำหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณมิติต่อไปนี้

1. $2\sin 30^\circ \cos 30^\circ \cot 60^\circ$
2. $8\sin^2 30^\circ \tan 45^\circ \cos 60^\circ$
3. $16\cos 60^\circ \tan^2 60^\circ \cos^2 45^\circ$
4. $\tan^2 30^\circ + 5\tan 45^\circ$
5. $\cos 60^\circ \sin 30^\circ - 4\tan 60^\circ \cos 30^\circ$
6. $5\sin 45^\circ \sec 45^\circ + 2\cosec 30^\circ + \cos 60^\circ$
7. $12\cosec^2 45^\circ - 6\sec^2 30^\circ$
8. $4\sqrt{3}\cosec 30^\circ \cos 60^\circ$
9. $1 + \tan^2 30^\circ$
10. $\cos 60^\circ(\tan 60^\circ + \cot 60^\circ)$
11. $\tan 45^\circ \cot 30^\circ - \cos^2 30^\circ$
12. $(\sec 45^\circ - 1)(\cosec 45^\circ + 1)$
13. $(\sec 60^\circ + \tan 60^\circ)(\sec 60^\circ - \tan 60^\circ)$
14. $6\sin 30(1 + \cot^2 30^\circ)$
15. $(\sin 30^\circ + \cos 30^\circ)^2 (\sin 30^\circ - \cos 30^\circ)^2$

การประยุกต์ใช้ตรีโกณมิติ

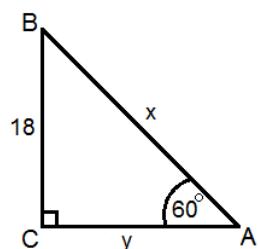
ตัวอย่างที่ 1 จงหาค่าของตัวแปรจากรูปต่อไปนี้

$$\text{วิธีทำ} \quad \frac{x}{24} = \sin 30^\circ \quad \text{และ} \quad \frac{y}{24} = \cos 30^\circ$$

ตอบ
.....
.....

ตัวอย่างที่ 2 จงหาค่าของตัวแปรจากรูปต่อไปนี้

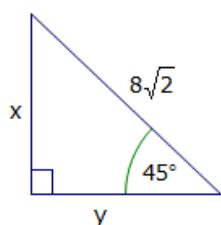
$$\text{วิธีทำ} \quad \frac{x}{18} = \csc 60^\circ \quad \text{และ} \quad \frac{y}{18} = \cot 60^\circ$$

ตอบ
.....
.....

ใบงานที่ 4

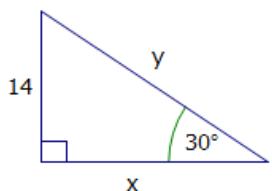
จงหาค่าของตัวแปร x และ y จากรูปต่อไปนี้

1.

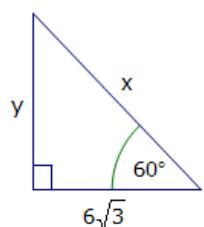
วิธีทำ.....
.....
.....
.....

2.

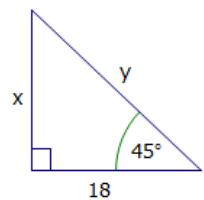
วิธีทำ.....
.....
.....
.....

3.

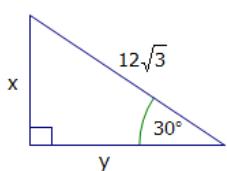
วิธีทำ.....
.....
.....
.....

4.

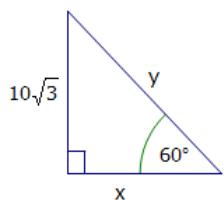
วิธีทำ.....
.....
.....
.....

5.

วิธีทำ.....
.....
.....
.....

6.

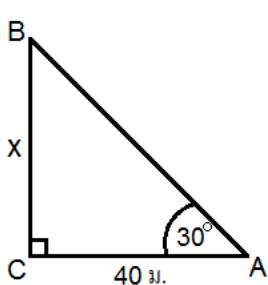

วิธีทำ.....
.....
.....
.....

โจทย์ปัญหาตรีigonมิติ

ตัวอย่างที่ 1 ต้นไม้ต้นหนึ่งทอดเงยยาว 40 เมตร แนวของเส้นตรงที่ลากผ่านจุดปลายของ根ต้นไม้ และยอดต้นไม้ ทำมุม 30° กับ根ของต้นไม้ จงหาความสูงของต้นไม้ (กำหนดให้ $\sqrt{3} \approx 1.732$)

วิธีทำ

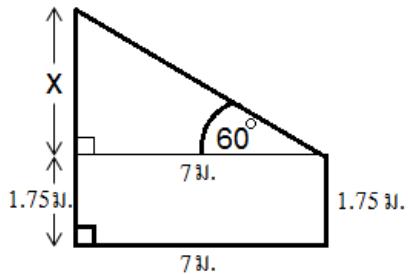

$$\frac{x}{40} = \tan 30^\circ$$

ตอบ ต้นไม้สูงเท่ากับ เมตร

ตัวอย่างที่ 2 วินัยเห็นต้นสักต้นหนึ่ง ต้องการหาความสูงต้นสักต้นนี้ จึงเดินออกห่างจากโคนต้น 7 เมตร และมองผ่านกล้องส่องทางไกลไปที่ยอดต้นสักทำมุม 60° กับแนวระดับสายตา ถ้าวินัยสูง 1.75 เมตร เข้าจะประมาณความสูงของต้นสักได้กี่เมตร

วิธีทำ

$$\frac{x}{7} = \tan 60^\circ$$

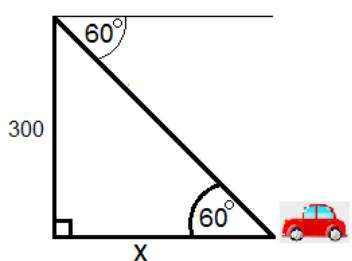
ดังนั้น ต้นไม้สูง = + = เมตร

ตอบ ต้นไม้สูงเท่ากับ เมตร

ตัวอย่างที่ 3 จากยอดพานของดอยเต่าสูง 300 เมตร เห็นรถยนต์คอดเป็นมุมกับ 60°

จงหาว่ารถคันนี้อยู่ห่างตีนผาเท่าไร

วิธีทำ

$$\frac{x}{300} = \cot 60^\circ$$

ตอบ รถอยู่ห่างตีนผาเทากับ เมตร

ใบงานที่ 5

จงแสดงวิธีทำแก้โจทย์ปัญหาต่อไปนี้ (กำหนดให้ $\sqrt{2} \approx 1.414$, $\sqrt{3} \approx 1.732$)

1. วินัยมองเห็นต้นสักอายุประมาณ 100 ปี ต้นหนึ่ง วินัยต้องการประมาณความสูงของต้นสักต้นนี้ เขาจึงเดินออกห่างจากโคนต้นสักประมาณ 7 เมตร และมองผ่านกล้องส่องทางไกลไปที่ยอดต้นสัก แนวสายตาที่วินัยมองเห็นยอดต้นสักทำมุมขนาดประมาณ 60° กับแนวระดับสายตาพอดี ถ้าวินัยสูง 1.75 เมตร เขายังประมาณความสูงของต้นสักได้กี่เมตร
2. ต้นไม้ต้นหนึ่งหอด้วยาว 40 เมตร แนวของเส้นตรงที่ลากผ่านจุดปลายของ根ต้นไม้ และยอดต้นไม้ทำมุมขนาดประมาณ 30° กับ根ของต้นไม้ จงหาความสูงของต้นไม้
3. พาดบันไดไว้กับกำแพงโดยให้ปลายบันไดตอนบนจุดขอบกำแพงพอดี ถ้าบันไดยาว 7 เมตร และโคนบันไดอยู่ห่างจากกำแพง 3.5 เมตร จงหาว่าบันไดทำมุมกับพื้นดินกี่องศา และกำแพงนี้สูงประมาณเท่าใด
4. จากรอยบนหน้าผาสูงขึ้นแห่งหนึ่ง ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลข้างล่าง 42 เมตร เมื่อเขายกหอดสายตาไปยังเรือลำหนึ่งกลางทะเล มุมที่แนวสายตาทำกับเส้นระดับมีขนาดประมาณ 30° เรือลำนี้อยู่ห่างฝั่งกี่เมตร
5. ชายคนหนึ่งต้องการวัดส่วนกว้างของแม่น้ำ เขายืนอยู่ริมฝั่งที่จุด A และมองข้ามไปที่จุด B ซึ่งอยู่ตรงข้ามซึ่งเป็นระยะที่สั้นที่สุด และเขาเดินเลียบฝั่งแม่น้ำไปเป็นระยะทาง 100 ม. ก็หยุดอยู่ที่จุด C วัดมุม ABC ได้ 45° จงหาความกว้างของแม่น้ำ
6. ก. ยืนอยู่บนคาดฟ้าตึกแห่งหนึ่ง มองเห็นรอยนต์คันหนึ่งจอดอยู่ริมถนนในแนวเดียวกับตึก และอยู่ห่างจากตึก 100 ม. เป็นมุมกับ 30° จงหาความสูงของตึกหลังนี้
7. ปล่องไฟปล่องหนึ่งสูงกว่าอีกปล่องหนึ่ง 30 ฟุต ก. ยืนห่างจากปล่องเตี้ย 100 ฟุต สังเกตเห็นว่าเส้นตรงเชื่อมระหว่างยอดปล่องไฟทั้ง 2 เอียงเป็นมุม 60° กับพื้นราบ จงหาความสูงของปล่องไฟทั้งสอง
8. ปีเตอร์ยืนห่างจากเสาอง 100 ม. เขายืนเครื่องบินลำหนึ่งบินอยู่เหนือเสาองพอดี และทำมุมเมย 60° กับเครื่องบิน จงหาว่า เครื่องบินอยู่สูงจากพื้นดินกี่เมตร
9. จากรอยผาของดอยเต่า ซึ่งสูง 300 ม. มองเห็นรอยนต์จอดอยู่เป็นมุมกับ 60° รถตันนั้นอยู่ห่างจากตีนผาดอยเท่าไร
10. ต้นไม้ต้นหนึ่งหอด้วยาว 12 ม. แนวของเส้นตรงที่ลากผ่านจุดปลายของ根ต้นไม้ และยอดต้นไม้ทำมุม 30° กับ根ของต้นไม้ จงหาความสูงของต้นไม้
11. ณ จุดบนพื้นดินมุยกันขึ้นของเสาองเท่ากับ 30° เมื่อเดินตรงเข้าไปใกล้เสาองนั้นอีก 10 ม. มุยกันขึ้นของเสาองนั้นเท่ากับ 45° จงหาความสูงของเสาองนั้น
12. เสาองชาติปักอยู่บนอาคารเรียน วินัยนั่งอยู่ในสนามห่างจากอาคารเรียน $10\sqrt{3}$ ฟุต มองเห็นยอดอาคารและเสาองเป็นมุมเมย 30° และ 60° ตามลำดับ จงหาความสูงของเสาอง
13. จากรอยผาซึ่งสูง 300 ฟุต จากระดับน้ำทะเล สังเกตเห็นเรือใบ 2 ลำ อยู่ในระนาบเดียวกับเชิงผานั้น มีมุมกับ 30° และ 60° ตามลำดับ จงหาระยะห่างเรือใบทั้ง 2 ลำนี้
14. ชายคนหนึ่งยืนอยู่บนยอดหน้าผาซึ่งสูง 300 ฟุต สังเกตเห็นหอคอยแห่งหนึ่ง ซึ่งตั้งอยู่ระดับเดียวกับเชิงผาที่ชายคนนั้นยืนอยู่ pragkwā มุมกับของยอดหอคอย และเชิงหอคอยเป็น 30° และ 60° ตามลำดับ จงหาความสูงของหอคอย
15. ปล่องไฟปล่องหนึ่งสูงกว่าอีกปล่องหนึ่ง 15 ฟุต ชายคนหนึ่งยืนอยู่ห่างจากปล่องไฟปล่องเตี้ย 50 ฟุต สังเกตเห็นว่าเส้นตรงที่ เชื่อมระหว่างยอดปล่องไฟทั้งสองเอียงทำมุม 27° กับพื้นราบ จงหาความสูงของปล่องไฟทั้งสอง (กำหนด $\tan 27^\circ = 0.51$)

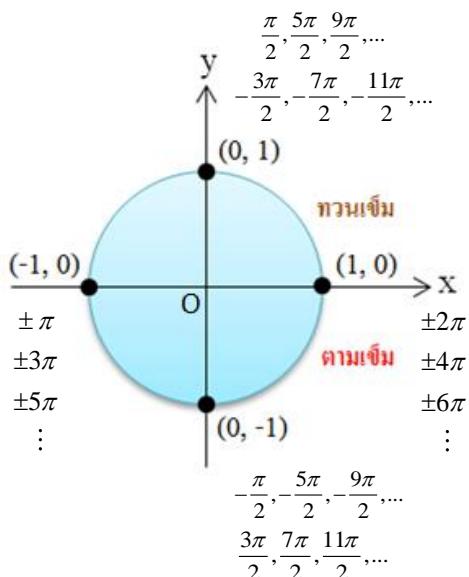
วงกลม 1 หน่วย

การหาฟังก์ชันไซน์ และโคไซน์จากวงกลม 1 หน่วย

ให้พิจารณาจากวงกลม 1 หน่วย (θ เป็นสมาชิกของจำนวนจริง) เมื่อ

1. ถ้า $\theta \geq 0$ แล้ว วัดระยะทาง **ทวนเข็มนาฬิกา**
2. ถ้า $\theta < 0$ แล้ว วัดระยะทาง **ตามเข็มนาฬิกา**

♥ เริ่มวัดระยะทางจากจุด $(1, 0)$ เสมอ

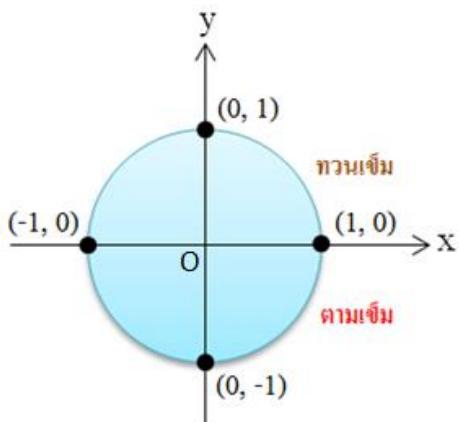

ข้อควรจำ

$$(\cos\theta, \sin\theta) = (x, y)$$

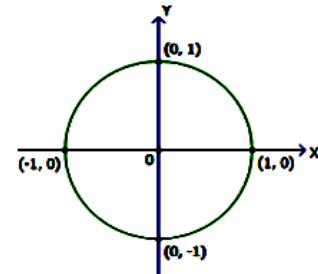
เมื่อ $-1 \leq \cos\theta \leq 1$ และ $-1 \leq \sin\theta \leq 1$

ตัวอย่างที่ 1 จงหาค่าฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้ จากวงกลม 1 หน่วย

1. $\sin 6\pi = \dots$	$\cos 6\pi = \dots$	$\tan 6\pi = \dots$
2. $\sin 11\pi = \dots$	$\cos 11\pi = \dots$	$\tan 11\pi = \dots$
3. $\sin 0 = \dots$	$\cos 0 = \dots$	$\tan 0 = \dots$
4. $\sin 21\pi = \dots$	$\cos 21\pi = \dots$	$\tan 21\pi = \dots$
5. $\sin(-\pi) = \dots$	$\cos(-\pi) = \dots$	$\tan(-\pi) = \dots$
6. $\sin(-8\pi) = \dots$	$\cos(-8\pi) = \dots$	$\tan(-8\pi) = \dots$
7. $\sin \frac{\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{\pi}{2} = \dots$
8. $\sin \frac{7\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{7\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{7\pi}{2} = \dots$
9. $\sin \frac{15\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{15\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{15\pi}{2} = \dots$
10. $\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$
11. $\sin\left(-\frac{5\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{5\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{5\pi}{2}\right) = \dots$
12. $\sin\left(-\frac{11\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{11\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{11\pi}{2}\right) = \dots$

ใบงานที่ 6

จงใช้วงกลม 1 หน่วย หากต่ำฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

1.	$\sin 12\pi = \dots$	$\cos 12\pi = \dots$	$\tan 12\pi = \dots$
2.	$\sin 9\pi = \dots$	$\cos 9\pi = \dots$	$\tan 9\pi = \dots$
3.	$\sin 7\pi = \dots$	$\cos 7\pi = \dots$	$\tan 7\pi = \dots$
4.	$\sin 16\pi = \dots$	$\cos 16\pi = \dots$	$\tan 16\pi = \dots$
5.	$\sin 30\pi = \dots$	$\cos 30\pi = \dots$	$\tan 30\pi = \dots$
6.	$\sin(-15\pi) = \dots$	$\cos(-15\pi) = \dots$	$\tan(-15\pi) = \dots$
7.	$\sin(-42\pi) = \dots$	$\cos(-42\pi) = \dots$	$\tan(-42\pi) = \dots$
8.	$\sin(-51\pi) = \dots$	$\cos(-51\pi) = \dots$	$\tan(-51\pi) = \dots$
9.	$\sin(-24\pi) = \dots$	$\cos(-24\pi) = \dots$	$\tan(-24\pi) = \dots$
10.	$\sin(-67\pi) = \dots$	$\cos(-67\pi) = \dots$	$\tan(-67\pi) = \dots$
11.	$\sin \frac{3\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{3\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{3\pi}{2} = \dots$
12.	$\sin \frac{5\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{5\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{5\pi}{2} = \dots$
13.	$\sin \frac{11\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{11\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{11\pi}{2} = \dots$
14.	$\sin \frac{17\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{17\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{17\pi}{2} = \dots$
15.	$\sin \frac{23\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{23\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{23\pi}{2} = \dots$
16.	$\sin \frac{35\pi}{2} = \dots$	$\cos \frac{35\pi}{2} = \dots$	$\tan \frac{35\pi}{2} = \dots$
17.	$\sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{3\pi}{2}\right) = \dots$
18.	$\sin\left(-\frac{7\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{7\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{7\pi}{2}\right) = \dots$
19.	$\sin\left(-\frac{13\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{13\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{13\pi}{2}\right) = \dots$
20.	$\sin\left(-\frac{17\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{17\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{17\pi}{2}\right) = \dots$
21.	$\sin\left(-\frac{29\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{29\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{29\pi}{2}\right) = \dots$
22.	$\sin\left(-\frac{41\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{41\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{41\pi}{2}\right) = \dots$
23.	$\sin\left(-\frac{63\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{63\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{63\pi}{2}\right) = \dots$
24.	$\sin\left(-\frac{75\pi}{2}\right) = \dots$	$\cos\left(-\frac{75\pi}{2}\right) = \dots$	$\tan\left(-\frac{75\pi}{2}\right) = \dots$

ค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติ ที่มีมุมน้อยกว่า 0 (เมื่อ $\theta > 0$)

1. $\sin(-\theta) = -\sin\theta$	4. $\csc(-\theta) = -\csc\theta$
2. $\cos(-\theta) = \cos\theta$	5. $\sec(-\theta) = \sec\theta$
3. $\tan(-\theta) = -\tan\theta$	6. $\cot(-\theta) = -\cot\theta$

ตัวอย่างที่ 2 จงหาค่าตรีโกณมิติจากโจทย์ต่อไปนี้

1. $\sin(-30^\circ) = \dots$
2. $\cos(-45^\circ) = \dots$
3. $\tan(-60^\circ) = \dots$
4. $\csc(-30^\circ) = \dots$
5. $\sec(-45^\circ) = \dots$
6. $\cot(-60^\circ) = \dots$

ใบงานที่ 7

จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

1. $\sin(-30^\circ)$ =.....=.....
2. $\sin(-45^\circ)$ =.....=.....
3. $\sin(-60^\circ)$ =.....=.....
4. $\cos(-30^\circ)$ =.....=.....
5. $\cos(-45^\circ)$ =.....=.....
6. $\cos(-60^\circ)$ =.....=.....
7. $\tan(-30^\circ)$ =.....=.....
8. $\tan(-45^\circ)$ =.....=.....
9. $\tan(-60^\circ)$ =.....=.....
10. $\cosec(-30^\circ)$ =.....=.....
11. $\sec(-45^\circ)$ =.....=.....
12. $\cot(-60^\circ)$ =.....=.....
13. $\cosec(-45^\circ)$ =.....=.....
14. $\sec(-60^\circ)$ =.....=.....
15. $\cot(-30^\circ)$ =.....=.....
16. $\cosec(-60^\circ)$ =.....=.....
17. $\sec(-30^\circ)$ =.....=.....
18. $\cot(-45^\circ)$ =.....=.....
19. $-\sin(-30^\circ)$ =.....=.....
20. $-\cos(-30^\circ)$ =.....=.....
21. $-\tan(-30^\circ)$ =.....=.....
22. $-\cosec(-60^\circ)$ =.....=.....
23. $-\sec(-30^\circ)$ =.....=.....
24. $-\cot(-45^\circ)$ =.....=.....

การนำไปประยุกต์ใช้

ตัวอย่างที่ 3 จงหาค่าตรีгонมิติจากใจทั่วไปนี้

1. $4 \sin \frac{3\pi}{2} \cos 0 \sin 5\pi$

วิธีทำ $4 \sin \frac{3\pi}{2} \cos 0 \sin 5\pi = \dots$
 $= \dots$

ตอบ

2. $\frac{3}{4} \cos 6\pi \cos(-5\pi) \cos(-10\pi)$

วิธีทำ $\frac{3}{4} \cos 6\pi \cos(-5\pi) \cos(-10\pi) = \dots$
 $= \dots$

ตอบ

3. $\frac{1}{2} \sin \frac{17\pi}{2} \sin \frac{13\pi}{2}$

วิธีทำ $\frac{1}{2} \sin \frac{17\pi}{2} \sin \frac{13\pi}{2} = \dots$
 $= \dots$

ตอบ

4. $\sin\left(-\frac{5\pi}{2}\right) \sin\left(-\frac{17\pi}{2}\right) \cos\frac{9\pi}{2}$

วิธีทำ $\sin\left(-\frac{5\pi}{2}\right) \sin\left(-\frac{17\pi}{2}\right) \cos\frac{9\pi}{2} = \dots$
 $= \dots$

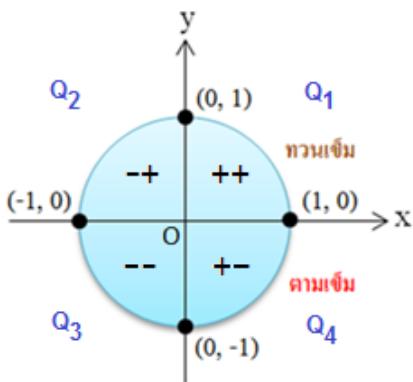
ตอบ

การหาค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติเมื่อ $0 < \theta < \frac{\pi}{2}$

1. $\sin(\pi \pm \theta) = \pm \sin \theta$	4. $\csc(\pi \pm \theta) = \pm \csc \theta$
2. $\cos(\pi \pm \theta) = \pm \cos \theta$	5. $\sec(\pi \pm \theta) = \pm \sec \theta$
3. $\tan(\pi \pm \theta) = \pm \tan \theta$	6. $\cot(\pi \pm \theta) = \pm \cot \theta$

♣ ค่าของฟังก์ชันจะเป็น + หรือ - ให้สังเกตจุดปลายส่วนโค้งว่าอยู่ใน quadrant (Q) ใด

♠ $\tan \theta$ เป็น + เมื่อจุดปลายส่วนโค้งอยู่ใน Q_1, Q_3
 ♠ $\tan \theta$ เป็น - เมื่อจุดปลายส่วนโค้งอยู่ใน Q_2, Q_4

จากสูตร

$$(\cos \theta, \sin \theta) = (x, y)$$

และ

$$\tan \theta = \frac{\sin \theta}{\cos \theta}$$

สรุปได้ว่า

1. \sin เป็น $+$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_1, Q_2
 \sin เป็น $-$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_3, Q_4
2. \cos เป็น $+$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_1, Q_4
 \cos เป็น $-$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_2, Q_3
3. \tan เป็น $+$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_1, Q_3
 \tan เป็น $-$ จุดปลายส่วนโค้งจะอยู่ใน Q_2, Q_4

ตัวอย่างที่ 4 จงหาค่าตรีโกณมิติจากใจทั้งต่อไปนี้

1. $\sin \frac{2\pi}{3} = \dots$

2. $\sin \frac{4\pi}{3} = \dots$

3. $\sin \frac{9\pi}{4} = \dots$

4. $\sin \frac{7\pi}{4} = \dots$

5. $\cos \frac{43\pi}{6} = \dots$

6. $\cos \frac{23\pi}{4} = \dots$

7. $\tan \frac{26\pi}{3} = \dots$

8. $\tan \frac{127\pi}{3} = \dots$

9. $\text{cosec} \frac{35\pi}{6} = \dots$

10. $\sec \frac{19\pi}{3} = \dots$

11. $\cot \frac{29\pi}{6} = \dots$

12. $\sin \frac{111\pi}{3} = \dots$

ใบงานที่ 8

จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

1. $\sin \frac{2\pi}{3} = \dots = \dots = \dots$
2. $\cos \frac{4\pi}{3} = \dots = \dots = \dots$
3. $\tan \frac{5\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
4. $\sin \frac{7\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
5. $\cos \frac{3\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
6. $\tan \frac{5\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
7. $\sin \frac{5\pi}{3} = \dots = \dots = \dots$
8. $\cos \frac{7\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
9. $\tan \frac{9\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
10. $\sin \frac{11\pi}{3} = \dots = \dots = \dots$
11. $\cos \frac{25\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
12. $\tan \frac{31\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
13. $\sin \frac{5\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
14. $\cos \frac{7\pi}{3} = \dots = \dots = \dots$
15. $\tan \frac{9\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
16. $\csc \frac{5\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
17. $\sec \frac{23\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
18. $\cot \frac{37\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
19. $\csc \frac{13\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$
20. $\sec \frac{115\pi}{4} = \dots = \dots = \dots$
21. $\cot \frac{59\pi}{6} = \dots = \dots = \dots$

ใบงานที่ 9

จงแสดงวิธีทำ หากค่าของฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

$$1. \sin \frac{\pi}{2} \cos 12\pi \sec \frac{5\pi}{2}$$

$$2. 4 \cos 9\pi \sin \frac{7\pi}{2} \sec 5\pi$$

$$3. -12 \sec(-4\pi) \cos 3\pi \sin \frac{13\pi}{2}$$

$$4. 8 \sin(-\frac{13\pi}{2}) \cos(-8\pi) \tan \frac{27\pi}{2}$$

$$5. 6 \cos 0 \sin \frac{51\pi}{2} \cos(-8\pi) \tan \frac{25\pi}{4}$$

$$6. \sin \frac{11\pi}{3} \cos \frac{11\pi}{3} + \sin \frac{19\pi}{6} \cos \frac{19\pi}{6}$$

$$7. \sin \frac{19\pi}{4} \cos \frac{19\pi}{4} - \sin \frac{7\pi}{6} \cos \frac{7\pi}{6}$$

$$8. 6 \sin^2 \frac{7\pi}{3} - 2 \cos^2 \frac{43\pi}{6}$$

$$9. -12 \sec^2 \frac{27\pi}{4} - 4 \sec^2 \frac{100\pi}{3}$$

$$10. 18 \sin^2 \frac{22\pi}{3} - 2 \cos^2 \frac{47\pi}{6} + 9 \sin 20\pi - 4 \tan \frac{47\pi}{4}$$

การหาค่าฟังก์ชันตรีโกณมิติเมื่อ $0^\circ < \theta < 90^\circ$

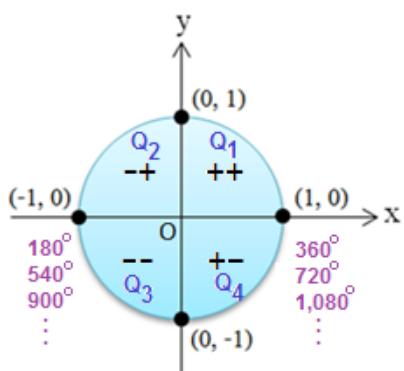
1. $\sin(180^\circ \pm \theta) = \pm \sin \theta$	4. $\csc(180^\circ \pm \theta) = \pm \csc \theta$
2. $\cos(180^\circ \pm \theta) = \pm \cos \theta$	5. $\sec(180^\circ \pm \theta) = \pm \sec \theta$
3. $\tan(180^\circ \pm \theta) = \pm \tan \theta$	6. $\cot(180^\circ \pm \theta) = \pm \cot \theta$

♣ ค่าของฟังก์ชันจะเป็น + หรือ - ให้สังเกตจุดปลาย

ส่วนโถงว่าอยู่ใน quadrant (Q) ใด

♠ $\tan \theta$ เป็น + เมื่อจุดปลายส่วนโถงอยู่ใน Q_1, Q_3

♠ $\tan \theta$ เป็น - เมื่อจุดปลายส่วนโถงอยู่ใน Q_2, Q_4

ตัวอย่างที่ 5 จงหาค่าตรีโกณมิติจากโจทย์ต่อไปนี้

1. $\sin 120^\circ = \dots$

2. $\cos 150^\circ = \dots$

3. $\tan 135^\circ = \dots$

4. $\sin 210^\circ = \dots$

5. $\cos 240^\circ = \dots$

6. $\tan 225^\circ = \dots$

7. $\csc 300^\circ = \dots$

8. $\sec 390^\circ = \dots$

ใบงานที่ 10

จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณตัวไปนี้

1. $\sin 120^\circ = \dots = \dots = \dots$

2. $\cos 135^\circ = \dots = \dots = \dots$

3. $\tan 150^\circ = \dots = \dots = \dots$

4. $\sin 240^\circ = \dots = \dots = \dots$

5. $\cos 210^\circ = \dots = \dots = \dots$

6. $\tan 225^\circ = \dots = \dots = \dots$

7. $\sin 300^\circ = \dots = \dots = \dots$

8. $\cos 330^\circ = \dots = \dots = \dots$

9. $\tan 315^\circ = \dots = \dots = \dots$

10. $\sin 390^\circ = \dots = \dots = \dots$

11. $\cos 420^\circ = \dots = \dots = \dots$

12. $\tan 405^\circ = \dots = \dots = \dots$

13. $\sin 780^\circ = \dots = \dots = \dots$

14. $\cos 1125^\circ = \dots = \dots = \dots$

15. $\tan 495^\circ = \dots = \dots = \dots$

16. $\csc 135^\circ = \dots = \dots = \dots$

17. $\sec 240^\circ = \dots = \dots = \dots$

18. $\cot 210^\circ = \dots = \dots = \dots$

19. $\csc 120^\circ = \dots = \dots = \dots$

20. $\sec 150^\circ = \dots = \dots = \dots$

~ 30 ~

21. $\cot 120^\circ = \dots = \dots = \dots$

22. $\csc 390^\circ = \dots = \dots = \dots$

23. $\sec 330^\circ = \dots = \dots = \dots$

24. $\cot 225^\circ = \dots = \dots = \dots$

25. $-\cos 120^\circ = \dots = \dots = \dots$

26. $-\sin 135^\circ = \dots = \dots = \dots$

27. $-\tan 150^\circ = \dots = \dots = \dots$

28. $-\csc 420^\circ = \dots = \dots = \dots$

29. $-\sec 240^\circ = \dots = \dots = \dots$

30. $-\cot 210^\circ = \dots = \dots = \dots$

ใบงานที่ 11

จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

1. $2\sin^2 30^\circ - 4\cos^2 60^\circ$
2. $3\tan^2 45^\circ + 5\cos^2 30^\circ - 9\tan^2 60^\circ$
3. $8\tan^2 150^\circ + 12\cos 150^\circ \sin 210^\circ - 2\sin 300^\circ$
4. $6\sin 240^\circ - 14\cos 120^\circ$
5. $5\cos 300^\circ - \sin 450^\circ + \sec 495^\circ$
6. $\frac{4\cos(-330^\circ) + 2\tan(-405^\circ)}{\cot(-225^\circ)}$
7. $10\cos 135^\circ \sin 225^\circ - \cot^2 150^\circ$
8. $\cot^2 150^\circ \cot^2 315^\circ \cot^2 420^\circ$
9. $\frac{9}{4}\sec^2 120^\circ - 3\csc^2 90^\circ - 12\cot^2 30^\circ$
10. $\sec 6\pi \csc \frac{25\pi}{6} \cot \frac{32\pi}{3}$
11. $\sin\left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3}\right) \left[\csc \frac{\pi}{3} - \cos\left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3}\right) \right]$
12. $\csc \frac{29\pi}{4} \cot\left(\frac{3\pi}{4} - \pi\right)$
13. $\tan\left(\frac{\pi}{4} - 2\pi\right) \csc\left(\frac{2\pi}{3} - \frac{\pi}{2}\right)$
14. $6\tan^2\left(\pi + \frac{\pi}{6}\right) + \sin^2\left(2\pi - \frac{\pi}{6}\right) + \cot^2\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right)$
 $12\sec^2\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right) + \cot^2\left(2\pi + \frac{\pi}{6}\right) + \tan^2\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right)$

ใบงานที่ 12

จงหาค่าของฟังก์ชันตรีโกณต่อไปนี้

$$1. \cos 0 \cos \pi \cos 2\pi \cos 5\pi$$

$$2. \cos^2 \pi \cos 0 - 3 \sin^2 \frac{3\pi}{2} \cos(-\pi) + \sin \frac{\pi}{2} \sin\left(-\frac{3\pi}{2}\right)$$

$$3. \sin \pi \cos \frac{3\pi}{2} + \sin 2\pi - \sin \frac{3\pi}{2}$$

$$4. \cos \frac{\pi}{3} \sin \frac{\pi}{6} + \cos \frac{\pi}{6} \sin \frac{\pi}{3}$$

$$5. \cos \frac{\pi}{6} \cos \frac{\pi}{3} + \sin \frac{\pi}{3} \sin \frac{\pi}{6}$$

$$6. \cos^2 \frac{3\pi}{2} \sin \pi + 2 \cos \frac{\pi}{4} + \sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)$$

$$7. \sin \frac{\pi}{6} + \cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) + \sin\left(\frac{\pi}{4}\right)$$

$$8. 3 \cos^2 \frac{\pi}{4} + 3 \sin^2 \frac{\pi}{4} - \sin \frac{\pi}{4} \cos\left(-\frac{\pi}{4}\right)$$

$$9. \sin \frac{\pi}{2} \cos\left(-\frac{\pi}{6}\right) \cos^2 \frac{\pi}{4} + 3 \sin^2 \frac{\pi}{4} \cos \pi$$

$$10. \sin \frac{5\pi}{2} \sin\left(-\frac{\pi}{6}\right) \cos^2 \frac{3\pi}{4} + 6 \sin^2 \frac{5\pi}{4} \cos(-3\pi)$$

$$11. \sin \frac{\pi}{3} \cos\left(-\frac{5\pi}{6}\right) + \cos\left(\frac{2\pi}{3}\right) \sin\left(-\frac{4\pi}{3}\right)$$

$$12. \sin \frac{5\pi}{6} \cos \frac{5\pi}{4} - \sin\left(-\frac{5\pi}{3}\right) \cos \frac{11\pi}{6}$$

$$13. \sin\left(-\frac{5\pi}{6}\right) \cos\left(-\frac{7\pi}{4}\right) + \cos\left(-\frac{4\pi}{3}\right) \sin\left(-\frac{7\pi}{4}\right)$$

$$14. \sin^2\left(-\frac{11\pi}{6}\right) + \cos^2\left(-\frac{5\pi}{3}\right) + \sin\left(-\frac{5\pi}{4}\right) \cos\left(-\frac{5\pi}{4}\right)$$

$$15. \sin \frac{8\pi}{3} + \cos \frac{43\pi}{6} - \sin\left(-\frac{47\pi}{4}\right)$$